

Asia: VN/18098/2025

## **Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi lapsen erityisestä suojelusta ja siihen liittyviksi laeiksi**

Taustatiedot lausunnonantajalta

**Edustan**

Muu julkinen toimija

Lausunnonantajan lausunto

### **1. Onko ehdotus kokonaisuudessaan kannatettava?**

Ei kantaa

**Perustelut tiiviisti**

Hallinto-oikeus lausuu vain keskeisimmistä asioista, joilla voi olla vaikutusta muutoksenhakuun tai hallinto-oikeuden toimintaan.

### **2. Vastaavatko ehdotukset esityksen tavoitteita?**

Ei kantaa

**Perustelut tiiviisti**

-

### **3. Mikä seuraavista vaihtoehtoista olisi mielestänne tarkoituksenmukaisin tapa järjestää sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain välinen rajapinta? Valitkaa yksi ja perustelkaa vastauksenne.**

-

**Perustelut tiiviisti**

-

### **4. Lausuntopalaute lukuun 1 (Yleiset säännökset): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita luvun 1 säännöksistä ja niiden käytännön toimivuudesta.**

-

**5. Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla muutoksella olevan lastensuojelun asiakkuuden alkamiseen ja päättymiseen?**

-

**6. Onko ehdotus lapsen asioista vastaavaa sosiaalityöntekijää koskevan asiakasmitoituksen joustavoittamisesta mielestänne kannatettava?**

Ei kantaa

**Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?**

-

**7. Onko ehdotus lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tehtävistä kannatettava?**

Ei kantaa

**Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?**

-

**8. Lausuntopalaute luvusta 3 (Lastensuojelun järjestäminen ja kustannusvastuu): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita luvun 3 säännöksistä ja niiden käytännön toimivuudesta sekä vaikutuksista.**

-

**9. Lausuntopalaute luvusta 4: Onko ehdotus, jonka mukaan lupa lapsen tutkimiseen annettaisiin jatkossa hyvinvointialueen viranhaltijan päätöksellä hallinto-oikeuden sijaan, mielestänne kannatettava?**

Kyllä

**Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?**

Nykyinen sääntely siten, että lupaa haetaan hallinto-oikeudesta, on jäänyt lähes käyttämättömäksi. Sääntelyn muuttaminen ei siten vaikuta hallinto-oikeuden työmäärään.

**10. Selkiyttävätkö luvun 4 ehdotukset lastensuojelun päätöksentekosääntelyä?**

Kyllä

**Perustelut tiiviisti**

Eri tahojen toimivaltasäännökset on perusteltua olla kootusti ja helposti löydettävissä yhdessä luvussa.

**11. Lausuntopalaute luvusta 5: Onko ehdotus edunvalvojan palkkioiden ja kulukorvausten rajaamisesta ja yhdenmukaistamisesta valtioneuvoston asetuksella mielestänne kannatettava?**

Osittain

**Millaisia vaikutuksia (etenkin taloudellisia) arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?**

-

## **Muut mahdolliset huomiot lastensuojelun edunvalvontaa koskevasta sääntelykokonaisuudesta?**

Ehdotettua 31 §:ää tulisi selkeyttää siltä osin, kuin on kyse hallinto-oikeuden toimivallasta määrätä edunvalvoja kyseisen säännöksen perusteella.

Voimassa olevan sääntelyn mukaisesti lastensuojelulain 22 §:ää ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (hallintoprosessilain) 28 §:ää on voitu soveltaa rinnakkain. Näin ollen hallinto-oikeus on voinut määrätä edunvalvojan soveltaen myös lastensuojelulain 22 §:ää. Nyt ehdotetussa säännöksessä toisaalta säädetään nykyistä vastaavalla tavalla tuomioistuimen toimivallasta määrätä edunvalvoja. Toisaalta ehdotetun pykälän 3 momentissa säädetään, että edunvalvojan määräämisen edellytyksenä olisi, että henkilö on toimittanut käräjäoikeuden nähtäväksi rikosrekisteriotteen. Sääntelyn tulisi olla yhdenmukainen riippumatta siitä, mikä taho edunvalvojan määrää.

Ehdotetun 32 §:n 2 momentin mukaan edunvalvojan palkkiosta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Liitteenä olevan asetusmuistion mukaan asetus ei koski hallintoprosessilain perusteella määrättyä edunvalvojaa. Asetusmuistioon kirjatusta poiketen hallinto-oikeuden määrätessä edunvalvojan vireillä olevaan oikeudenkäyntiin hallintoprosessilain nojalla edunvalvojalle maksettavaan korvaukseen sovelletaan kyseisen lain 77 §:n 4 momenttia.

Asetusluonnoksen mukaisen edunvalvojan palkkion määrä poikkeaa siitä, mitä edunvalvojalle maksetaan hallintoprosessilain 77 §:n 4 momentin mukaisesti. Hallintoprosessilain 77 § 4 momentin on tarkoitettu vastaavan säännöstä koskevien perustelujen mukaan (HE 29/2018, Yksityiskohtaiset perustelut) oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 2 luvun 10 §:n säännöstä. Kyseisen viittauksen perusteella edunvalvojalle maksetaan valtion varoista palkkio ja korvaus noudattaen soveltuvien osin, mitä oikeusapulain 17 ja 18 §:ssä säädetään avustajan palkkioista ja korvauksista. Epätoivottavaa on, että edunvalvojen palkkio hallinto-oikeudessa suoritetuista toimenpiteistä vaihtelisi sen mukaan, mikä taho heidät on määrännyt ja minkä säännöksen nojalla.

### **12. Muu lausuntopalaute luvusta 5 (Lapsen osallisuus): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita luvun 5 säännöksistä ja niiden käytännön toimivuudesta.**

-

### **13. Lausuntopalaute luvusta 6 (Menettelysäännökset): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita luvun 6 säännöksistä ja niiden käytännön toimivuudesta.**

-

### **14. Lausuntopalaute luvusta 7 (Lastensuojelun avohuolto): Ovatko lastensuojelun avohuoltoa koskevat ehdotukset mielestänne kannatettavia?**

Ei kantaa

### **Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?**

-

### **15. Lausuntopalaute luvusta 8 (Lapsen kiireellinen sijoitus): Onko kiireellisen sijoituksen jatkoa koskeva ehdotus (keston lyhentäminen 30 vuorokaudesta 14 vuorokauteen) mielestänne kannatettava?**

Osittain

**Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?**

Sinällään kiireellisen sijoituksen määräajan lyhentäminen voi olla lapsen kannalta perusteltua. Toisaalta määräajan lyhentäminen voi johtaa siihen, että huostaanottohakemukset hallinto-oikeuteen laitetaan vireille puutteellisina. Tämä voi johtaa täydennyttäisiin ja hallinto-oikeuden työmäärän lisääntymiseen.

**16. Lausuntopalaute luvusta 9 (Huostaanotto): Onko huostaanottoa koskeva ehdotus (50 §) mielestänne kannatettava?**

Kyllä

**Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?**

-

**17. Lausuntopalaute luvusta 10 (Kodin ulkopuolinen sijoitus): Onko kodin ulkopuolisten sijoitusten ja sijoituspaikkojen valvontaa koskevien säännösten täsmentäminen ja vastuunjaon selkeyttäminen ehdotetulla tavalla mielestänne kannatettavaa?**

Ei kantaa

**Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?**

-

**18. Lausuntopalaute luvusta 11 (Laitoshoido): Onko ehdotus lastensuojelulaitoksen asuinyksikön henkilöstömitoituksen täsmentämisestä ja osittaisesta joustavoittamisesta (ml. lapsikohtainen vähimmäismitoitus 1 työntekijä/lapsi sekä mahdollisuus suhteuttaa mitoitusta sijoitettujen lasten lukumäärään) mielestänne kannatettava?**

Ei kantaa

**Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?**

-

**19. Onko ehdotus turvahenkilöä koskevaksi sääntelyksi, jossa turvahenkilön tehtävät ja toimivaltuudet erotetaan selvästi hoito- ja kasvatustehtävistä, mielestänne toimiva?**

Ei kantaa

**Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?**

-

**20. Lausuntopalaute luvusta 12 (Lapsen erityistä suojelua turvaavat rajoitukset sijaishuollon aikana): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita luvun 12 säännöksistä 90 § (yhteydenpidon rajoittaminen) ja 93 § (henkilöntarkastus) ja niiden käytännön toimivuudesta ja vaikutuksista.**

Yhteydenpidon rajoituksen mahdollisuus ulottaa sosiaaliseen verkostoon kuuluviin henkilöihin on kannatettava.

**21. Lausuntopalaute luvusta 13 (Jälkihuolto): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita luvun 13 säännöksistä ja niiden käytännön toimivuudesta.**

-

**22. Lausuntopalaute luvusta 17 (Voimaantulo): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita voimaantuloa koskevista säännöksistä ja niiden vaikutuksista.**

-

**23. Lausuntopalaute ehdotuksesta koskien lisärahoitusta tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVA) turvaamiseksi yksityisissä koulukodeissa ja Valtion koulukodeissa: Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita TUVA-koulutuksen rahoitusta koskevasta säännöksestä ja sen vaikutuksista.**

-

**24. Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotuksen taloudellisista vaikutuksista?**

-

**25. Millaisia taloudellisia vaikutuksia arvioitte ehdotuksen 38 §:n 3 momentilla mahdollisesti olevan?**

-

**26. Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotuksen muista vaikutuksista?**

-

**27. Vapaamuotoiset huomiot**

Lakiuudistuksessa olisi hyvä harkita, tulisiko laissa olla säännös sijoituspaikan muuttamisen edellytyksistä. Sijoituspaikan muuttaminen on lapsen kannalta varsin merkittävä asia, mutta tältä osin sääntely on varsin puutteellista.

Koivuluoma Anu  
Itä-Suomen hallinto-oikeus